

Pedagogika

Paidagógos - pais = hoch, agó = vedu

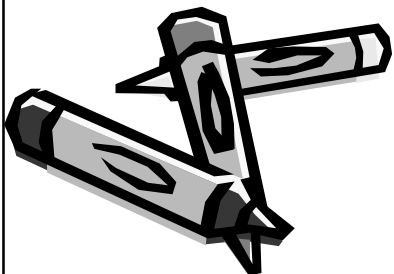
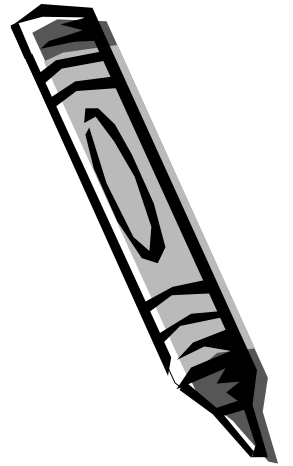
Pedagogika - věda a výzkum zabývající se vzděláváním.

Pedagogika - teoretické analýzy a reflexe týkající se výchovných vzdělávacích procesů, nikoliv praktického působení.

Výchova - proces záměrného, cílevědomého působení (učitele, vychovatele, trenéra,...sebe sama) na člověka s cílem ovlivnit jej.

Cíle výchovy

- snaha o dosažení pozitivních změn ve vývoji osobnosti
- rozvoj všech fyzických a psychických stránek jedince prospěšných posléze jemu a společnosti.

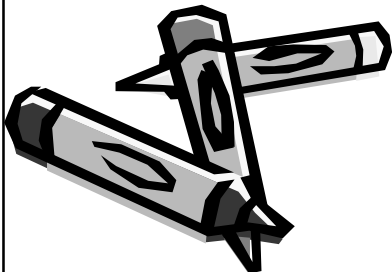
„Nové“ pedagogické směry

Společné principy:

- kritika tradiční školy a výchovy
- nový postoj k dítěti s přihlédnutím k jeho individualitě, ne jako nehotový člověk
- dětství jako svébytné a důležité období života
- důraz na spontaneitu, radost, aktivitu
- škola chápána jako společenství

Alternativní pedagogické směry

- Montessoriovská pedagogika - Marie Montessorio
- Waldorfská pedagogika - Rudolf Steiner
- Jenský plán - Peter Peterson
- Freinetovská pedagogika - Célestin Freinet
- Pragmatická pedagogika - John Dewey
- Daltonský plán - Helen Parkhurst
- Svobodné, netradiční, volné školy - Siegfried Bernfeld, Ivan Illich, Everett Reiner

Zážitková pedagogika

Myšlenkové podněty a inspirace z oboru psychologie:

neofreudiáni - Jung, Adler, Fromm

humanistická psychologie - Maslow, Rogers

transpersonální psychologie - Grof

Nepsychologické inspirace:

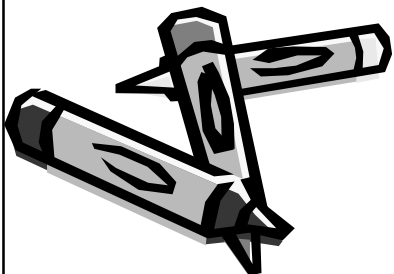
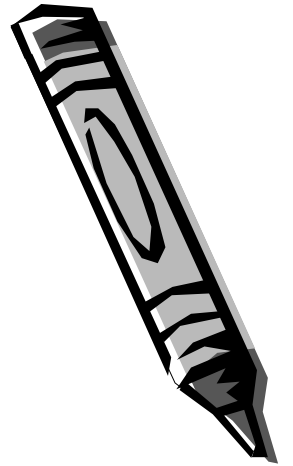
model vědomí v podobě hologramu - K. H. Pribram

paradigma, jenž se snaží propojit vědy a duchovno - u nás Zdeněk Neubauer

Terminologický chaos

výchova zážitkem, výchova prožitkem, výchova v přírodě, zážitková výchova,
výchova dobrodružstvím, výchova výzvou

experiential education, adventure education, encironmental education

Zážitek

Hartl (1999): Každý duševní jev, který jedinec prožívá. Vždy subjektivní citově provázaný. Zdroj osobní zkušenosti. Hromadí se po celý život a skládá jedinečné duševní bohatství člověka.

Vážanský (1994): Spontánní, vyzkoušený i experimentální nebo vyzývavě „prožívaný život“, přisvojený vnitřní statek, který slouží k usmíření vnitřní s vnější realitou.

Prožitek x zážitek

Významová analýza elektronických textů v rámci českého národního korpusu.

Jirásek (2004): Prožitek akcentuje více aktivitu prožívání a především jeho přítomnostní charakter. Slovo „prožitek“ je vyhrazeno pro okamžik přítomné aktivity (těl. i myšl.) - výchova prožitkem. Prožitek uplyne do minulosti a vracíme se k němu ve vzpomínce, v reflexi, v racionální analýze, označujeme jej jako zážitek - zážitková pedagogika.

Cílem výchovy prožitkem je získání určité trvalejší podoby prožité události, jejíž výsledky můžeme uplatnit i v jiných situacích. To je jedna z forem vzniku zkušenosti.

Prožitek je charakterizován:

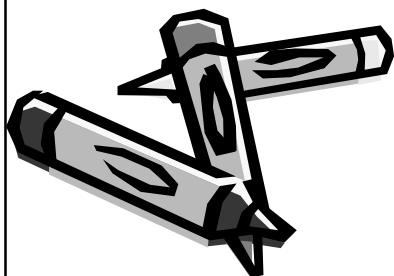
komplexnost - specificita lidského způsobu existence, odlišující se od možné redukce pouze racionálním uchopením

verbální nepřenositelnost - s větším úspěchem u mýtů a v umění než u vědy

nedefinovatelnost - nezbytné vlastnosti jazyka se stálým pojmovým aparátem stírají plnost prožitku v definičním významu

jedinečnost - jedinečná událost v širším prožitkovém proudu

intencionální zaměření - prožitek je neoddělitelný od svého obsahu, sounáležitost prožívajícího jedince a prožívané události

Možnosti uplatnění ZP

Vícedenní kurzy typu Prázdninová škola Lipnice, navazuje hnutí
Outward Bound - Česká cesta

Akce typu Brontosaurus - cílem je pomoc, přínos v nějaké oblasti,
doplňeno hrami, programem

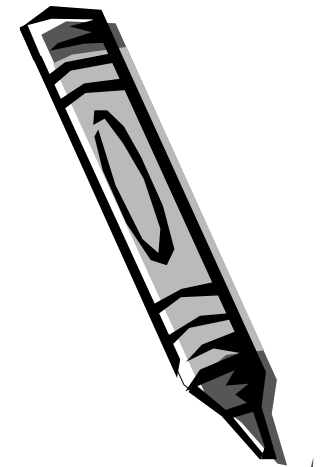
Projekty hnutí GO! - usnadnění startu středoškolákům

Prázdninové tábory organizací pro děti - Junák, Pionýr, ATOM

Outdoor management training

Uplatnění ve školách v průběhu vyučování

Psychoterapie

Osobnosti zážitkové pedagogiky

Kurt Hahn (1884-1974)

„...Ze slabosti či nedostatku každého z nás lze učinit příležitost - šanci pro jejich překonání, nápravu i nalezení nového životního směru...“

- 1910 román Věštby paní Elsy - zahrnuje kritiku školního vyučování založeného na pasivním učení se z knížek
- stává se sekretářem prince Maxe Bádenského
- plán projektu obnovy etických tradic německého společenství, jež byly extrémně narušeny morálním úpadkem
- kritika snižující se zdatnosti, nedostatečné sebedisciplíny, ztráty iniciativy, podnikavosti, fantazie, zručnosti a soucitu
- 1920 založení Salomské školy - vytvoření zdravého prostředí pro nápravu

Kurt Hahn

Pedagogické zásady:

- vychovávat dospívající ve spolupráci s nimi samotnými
- osvobodit dřímající talent a tužby tím, že žákům bude dána šance k seberealizaci
- podporovat sebevědomí pomocí **dobrodružství, zkoušek odvahy i služby lidem**
- podporovat radost ze společného díla - technické výtvary, sport, divadlo

Metody pedagogické činnosti spojoval se třemi pojmy: hlava, ruce, srdce. Ke každému přiřazoval určité hodnoty, je třeba je rozvíjet v souladu, na žádnou část nezapomínat!

